

Ju2024/00120

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
Rättssakkunnig
Clara Cederberg

Remissvar från Stockholms konstnärliga högskola (SKH) angående betänkandet Inskränkningarna i upphovsrätten (SOU 2024:4)

Stockholms konstnärliga högskola (SKH) har fått möjlighet att inkomma med remissvar angående betänkandet Inskränkningarna i upphovsrätten (SOU 2024:4).

SKH ställer sig övergripande bakom det remissvar som i ärendet inlämnas av SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund), men önskar även lämna följande nedanstående synpunkter, framför allt gällande punkt 11 En ny inskränkning för forskning. Vi anser det särskilt viktigt att understryka att när konstnärliga verk som omfattas av upphovsrätten framställs som (del av) forskningsresultat kan detta få återverkningar på i vilken utsträckning dessa verk kan tillgängliggöras i enlighet med det lagda förslaget.

Vi vill i sammanhanget understryka att SKH har utvecklat öppna, transparenta och relevanta strategier för dokumentation och delning av forskningsresultat på konstnärlig grund. Den konstnärliga forskningen har redan en hög grad av öppenhet men genom andra mekanismer än inom den vetenskapliga forskningen. Fältet har under en längre tid arbetat med att utveckla strategier för hur resultat från konstnärlig forskning kan delas och bevaras på ett öppet och tillgängligt sätt. Forskning på konstnärlig grund skiljer sig åt från vetenskaplig forskning, bland annat vad gäller kriterier för kvalitet, hur och vad man delar. De skiljer sig också vad gäller relevansen av begreppet öppen vetenskap, särskilt vad gäller forskningsdata. I många sammanhang kan inte material/metadatum från forskning på konstnärlig grund uppfylla FAIR- principerna och de medföljande kraven på att materialet ska vara möjligt att hitta, citera och slå upp, vara möjligt att komma åt, vara maskinläsbart och möjligt att länka till annan data. Samtidigt har den konstnärliga forskningen redan en hög grad av öppenhet men genom andra mekanismer än i vetenskapliga fältet. Fältet har i längre tid jobbat med att utveckla strategier för dokumentation och offentliga expositioner som löser hur resultat från konstnärlig forskning delas och bevaras på ett öppet och tillgängligt sätt.

Det är dock alltså viktigt att understryka att konstnärlig forskning har komplexa utmaningar i relation till immateriella rättigheter såsom upphovsrätt, vilket kan få återverkningar på möjligheten att dela till exempel konstnärliga verk framställda som (del av) forskningsresultat inom konstnärliga forskningsprojekt.

SKH har en pågående dialog med andra nationella och internationella konstnärliga lärosäten gällande hur hantering av forskningsdata, och i förlängningen konstnärliga verk som forskningsresultat, kan ske inom det konstnärliga forskningsfältet.

Denna diskussion behöver dock mer tid för att mogna fram och konsekvenserna av det lagda förslaget under 11.2 för till exempel upphovsrättsskyddade konstnärliga verk som del av konstnärlig forskning behöver belysas ytterligare.

Förslaget om inskränkningar i upphovsrätten som lämnas under 11.2 skulle innebära ”en ny paragraf med inskränkingsbestämmelser för att återge verk i syfte att främja vetenskaplig forskning införs. Inskränkningen möjliggör att forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner tillgängliggör verk som de har lovlig tillgång till (dock inte datorprogram) för forskningsändamål till deltagare i ett vetenskapligt forskningsprojekt som forskningsorganisationen eller kulturarvsinstitutionen också ingår i.” (s 365, vår understrykning).

Det är oklart om förslaget även innefattar inskränkningar i upphovsrätten i syfte att främja även konstnärlig forskning utförd på konstnärlig grund.

Remissvaret har beslutats av rektor Paula Crabtree efter föredragning av chef för forskningskansli Ann Kroon. Ärendet har beretts i samråd med prorektor Ellen Røed och högskoledirektör Jonatan Palmquist.

Med vänliga hälsningar

Ellen Røed
Prorektor